

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/87/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821203731
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821203731.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu: M. C., nar. X.X.XXXX, bytom N. XXXX, XXX XX N., zastúpený O.. O. C., advokátom so sídlom O. Z. XX, XXX XX A., proti žalovanej: L. C., nar. X.X.XXXX, bytom V. B. D. XXX/XX, XXX XX D. - N., adresa na doručovanie: A. XX, zastúpená O.. S. H., advokátom so sídlom M. O. I. XXXX/XA, XXX XX A., o uloženie povinnosti uzatvoriť dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 8C/32/2021-86 zo dňa 25. augusta 2022 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná **m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť uzatvoriť dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) v znení uvedenom v žalobe (pričom argumentoval zmluvou o budúcej dohode o vyporiadaní BSM). Súčasne súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že mu bola predložená zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM a vyporiadaní iných vzťahov medzi manželmi zo dňa 19.3.2020 s podpismi žalobcu a žalovanej. Rozsudkom sp. zn. 7C/10/2020, právoplatným dňa 5.6.2020, došlo k zániku BSM. Aplikujúc ustanovenia § 39, § 50a, § 143, § 143a, § 148, § 149 ods. 1 až ods. 3, § 150 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM uzatvorenú počas trvania manželstva a pred zánikom BSM ako zmluvu upravujúcu majetkové vzťahy medzi manželmi nemožno podriaďiť pod žiadnu z dohôd obsiahnutých v § 143a Občianskeho zákonníka. Keďže výpočet týchto dohôd je taxatívny, žiadna iná dohoda medzi manželmi týkajúca sa majetku patriaceho do BSM nie je prípustná. Zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM považoval súd za právny úkon, ktorý svojím obsahom a účelom odporuje ustanoveniu § 143a Občianskeho zákonníka a navyše sa prieči dobrým mravom. Mal za to, že rozsah BSM je známy stranám až momentom zániku BSM a dobrým mravom odporuje vynucovanie budúcej dohody uzavretej v priebehu trvania manželstva. Dohodu o vyporiadaní BSM tak možno platne uzatvoriť až po zániku BSM. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že takéto dohody ako rozporné so zákonom je potrebné neakceptovať aj v prípade, ak by takéto dohody boli uzatvárané s odkladacou podmienkou nadobudnutia účinnosti až po zániku BSM. Tým sa má predchádzať obchádzaniu zákona či eventuálnemu vynucovaniu súhlasu od druhého manžela s rozvodom manželstva. Súd navyše považoval žalobcom uvedený petit za nevykonateľný. Pokiaľ by súd takejto žalobe vyhovel, nedošlo by reálne k uzatvoreniu dohody, a teda nevzniklo by rozhodnutie, na základe ktorého by mohli byť vykonané

zápisy zmeny vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastri, ani k reálnemu rozdeleniu hnutel'nych vecí, práv a povinností. Takýmto rozhodnutím by došlo iba k formálnemu uloženiu povinnosti žalovanej, pričom by takéto súdne rozhodnutie bolo nevykonateľné a nemohlo by slúžiť ako exekučný titul, na podklade ktorého je možné viesť exekúciu.

2.1 Proti uvedenému rozsudku podal žalobca včas odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Odvolanie zdôvodnil tým, že súd prvej inštancie uviedol svoj právny názor, že žalobu považuje za nedôvodnú, ešte pred otvorením pojednávania, čo je porušením § 181 ods. 2 CSP, keď úkony podľa § 181 ods. 2 CSP musí vykonať po úkonoch podľa § 181 ods. 1 CSP a úkony podľa § 181 ods. 1 CSP až po úkonoch podľa § 180 CSP. Svoje predbežné právne posúdenie súd znova uviedol po vyjadrení právnych zástupcov, ale bez uvedenia, ktoré skutkové tvrdenia sú či nie sú sporné. Zároveň vôbec neuviedol, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie. Nedošlo teda k splneniu povinnosti podľa § 181 ods. 2 CSP. Súd v zápisnici o pojednávaní skonštatoval, že oboznámil listinné dôkazy a ostatné písomnosti zo spisu a takisto spis 7C/10/2020 a ich stručný obsah prečítal, avšak podľa zvukového záznamu neoboznámil strany sporu a ich právnych zástupcov so žiadnou listinou či spisom, a to ani stručne. Uvedené listinné dôkazy, vrátane súdneho spisu 7C/10/2020, teda neboli ako dôkazy vykonané. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu navrhol pred súdom prvej inštancie výsluch žalobcu a žalovanej, avšak súd tieto výsluchy nevykonal a o tomto dokazovaní nerozhodol, ani návrh na toto dokazovanie nezamietol. Tieto procesné vady konania sú podľa žalobcu dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

2.2 Ako vadu zmätočnosti uviedol žalobca v odvolaní to, že súd prvej inštancie nevysvetlil, čím má byť zmluva rozporná preto, že rozsah BSM je známy stranám až momentom zániku BSM. Túto svoju úvahu nerozvinul a ďalej už len pokračoval odkazom na dobré mravy. Ide teda o úvahu bez odôvodnenia. Takisto je úvahou bez odôvodnenia text, že sa má predchádzať pred obchádzaním zákona či „eventuelného vynucovania“ súhlasu druhého manžela s rozvodom manželstva - aj tu podľa žalobcu ide o nezrozumiteľný názor súdu. Závery súdu o rozpore so zákonom, obchádzaní zákona a rozpore s dobrými mravmi považuje žalobca za zmätočné, navzájom si odporujúce a preto nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Zmluva nemôže byť v rozpore so zákonom a zároveň sa priečiť dobrým mravom a zároveň ešte zákon obchádzať. Súd nevysvetlil, v čom má tkvieť rozpor s ustanovením § 143a Občianskeho zákonníka alebo jeho obchádzanie. Tiež nie je jasné, aký rozpor s dobrými mravmi videl súd vo vynucovaní si budúcej dohody v priebehu trvania manželstva - čo mal súd na mysli pod vynucovaním dohody, keďže akékoľvek vynútenie uzavretia dohody nebolo v konaní dokazované. Zmluva bola uzavretá v rámci slobodného konsenzu zmluvných strán. Aj dohody podľa § 143a Občianskeho zákonníka sa uzatvárajú počas trvania manželstva a trvania BSM a nemožno hovoriť o vynútení len preto, že sa uzavreli počas trvania manželstva či BSM. Za nelogické považuje žalobca aj hľadanie súvislosti medzi trvaním manželstva a uzavretím zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, keďže BSM nie je vždy viazané na trvanie manželstva a môže zaniknúť aj pred zánikom manželstva. Napokon žalobca k zmätočnosti napadnutého rozsudku doplnil, že súd neuviedol, v ktorom ustanovení zmluvy mal nájsť odkladaciu podmienku.

2.3 Ďalej žalobca v odvolaní argumentoval proti tvrdeniu súdu prvej inštancie, že ním požadovaný petit by bol nevykonateľný. Takisto záver súdu, že uzatvorením požadovanej dohody o vyporiadaní BSM, ktorú upravovala zmluva o budúcej dohode, by nedošlo k úplnému vyporiadaniu BSM, považoval žalobca za nesprávny, v tomto prípade len hypotetický (pričom súd opomenul, že zmluva počítala aj s tým, že do doby vyporiadania BSM by účastníci mohli ešte nadobudnúť určité veci v režime BSM). Podľa názoru žalobcu je možné vyporiadať BSM aj čiastkovou dohodou. K tomu citoval ustanovenia § 161 ods. 3 a § 229 CSP, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 274/2004, sp. zn. 2Cdo 96/2019 a sp. zn. 4Cdo/241/2019, ako aj na rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1622/98 a sp. zn. 22 Cdo 5905/2016. Odkázal aj na komentár k CSP (Števček a kol., C.H.Beck, 2016) s tým, že len čo rozsudok ukladajúci povinnosť uzavrieť určitú zmluvu nadobudne právoplatnosť, zmluva sa považuje za uzavretú. Podľa žalobcu ním predložená zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM má náležitosti upravené v § 50a Občianskeho zákonníka a nie je ani v rozpore s § 143a Občianskeho zákonníka ani s iným ustanovením o BSM. Naopak, táto zmluva predpokladá uzavretie platnej dohody o vyporiadaní BSM, ktorá je povolená podľa § 149 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Samotná zmluva o budúcej zmluve teda nemôže byť nepovolená, ak smeruje k zákonom povoleným zmluvám a obsahuje ich podstatné náležitosti. Súd podľa žalobcu vyložil právnu úpravu zužujúco, formalisticky, keď dospel k záveru, že

zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM nemožno uzavrieť, zároveň takto súd odmietol zásadu zmluvnej voľnosti strán a hľadal neplatnosť zmluvy tam, kde mal hľadať jej platnosť (k tomu žalobca citoval z nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 640/2014 a sp. zn. I. ÚS 242/07).

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolanie zamietol. Uviedla, že súd oboznámil žalobcu so svojim právnym stanoviskom v zmysle právneho posúdenia veci podľa § 171 ods. 1 CSP, keď písomne vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby, kde uviedol aj svoj právny názor. Okrem toho pred otvorením pojednávania sa sudca snažil pri predbežnom prejednaní sporu vysvetliť dôvody svojho právneho názoru, pričom jediným dôkazným prostriedkom bola zmluva o budúcej zmluve o dohode o vyporiadaní BSM. Za týchto okolností, keď strany a ich zástupcovia boli oboznámení s danými skutočnosťami, nebol súd povinný ich opätovne uvádzať na pojednávaní. Princíp tohto sporu bol postavený na tom, či zmluva o budúcej zmluve o dohode o vyporiadaní BSM je alebo nie je v rozpore s § 143 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Sudca svoj názor deklaroval veľmi jasne, a to aj písomne aj počas pojednávania, takže akékoľvek dokazovanie bolo bezpredmetné. Okrem toho žalovaná uviedla, že existujú tri verzie zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, ktoré však nie sú totožné, pričom prvá verzia nie je podpísaná a podpisy na druhej a tretej verzii (vrátane tej, ktorú predložil žalobca súdu v tomto spore) nie sú jej. Súd prvej inštancie podľa žalovanej správne konštatoval, že dohoda o vyporiadaní BSM prostredníctvom zmluvy o budúcej zmluve je v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka. O rozpore so zákonom možno hovoriť v prípade rozporu s kogentnou normou - porušením taxatívne vymedzeného rozsahu možností uzatvárania dohôd v súvislosti s BSM pred zánikom BSM. Takéto dohody o vyporiadaní BSM podľa žalovanej nie je možné spisovať akoukoľvek formou pred zánikom BSM právoplatnosťou rozvodového rozsudku alebo rozsudku o zrušení BSM za trvania manželstva, pretože rozsah majetku a jeho hodnota sa určuje dňom zániku BSM.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd sa stotožnil s podstatnými dôvodmi zamietavého rozhodnutia, ako ich uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku (tam, kde sa odvolací súd nestotožnil s niektorými čiastkovými závermi súdu prvej inštancie, nižšie uvádza vlastné závery). Podľa § 387 ods. 2 CSP preto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a na zdôraznenie jeho správnosti, ako aj k odvolacím námietkam žalobcu osobitne uvádza:

5. Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvej inštancie, zo súdneho spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie výzvou z 25.11.2021 v zmysle § 138 CSP vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby, keďže ju považoval za zjavne nedôvodný. V tejto výzve tiež uviedol, že zmluvu o budúcej zmluve zo dňa 19.3.2020, predloženú žalobcom, považuje za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom. Svoje predbežné právne posúdenie teda súd uviedol už v písomnej výzve na späťvzatie žaloby. Ako vyplýva zo samotného odvolania, súd svoj predbežný názor uviedol opätovne bezprostredne pred otvorením pojednávania dňa 25.8.2022 (v rámci pokusu o zmierne riešenie sporu). Pokus o zmier pred otvorením pojednávania síce nie je formálne predbežným prejednaním sporu, avšak jeho účel je v zásade rovnaký - pokúsiť sa ukončiť spor bez pojednávania po tom, čo súd uvedie svoj názor na vec. Žalobca teda poznal právne posúdenie veci súdom, preto to, že súd neuviedol formálne právne posúdenie opätovne po otvorení pojednávania, nemožno považovať vo vzťahu k žalobcovi za nesprávny procesný postup.

6. Skutočnosť, že súd na pojednávaní výslovne neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a ktoré za nesporné, nepredstavuje taký vážny nesprávny procesný postup, že by ním došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), pokiaľ skutkové posúdenie veci jednoznačne vyplynulo z dovtedajších písomných či ústnych vyjadrení súdu. V tomto prípade, ako už bolo uvedené vyššie, bolo žalobcovi z výzvy na späťvzatie žaloby aj z pokusu o zmier pred otvorením pojednávania zrejmé, že súd považuje žalobcom predloženú zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM za neplatnú, a teda nie je potrebné ďalej zisťovať skutkový stav a vykonávať dokazovanie k skutkovým tvrdeniam strán. V prípade preukázania nepravosti podpisu žalovanej by síce nešlo o neplatnú, ale skôr o neexistujúcu zmluvu, avšak dôsledky vo vzťahu k predmetu tohto konania by boli rovnaké - zamietnutie žaloby. Preto rozsudok súdu prvej inštancie nemožno považovať vo vzťahu k žalobcovi za prekvapivý.

7. Podobne ak súd neuviedol, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, predstavovalo by to dôvod na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia len vtedy, ak by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Neuvedenie predbežného skutkového posúdenia, právneho posúdenia a nevykonanie dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie je možné napraviť v odvolacom konaní - takéto pochybenie súdu prvej inštancie môže mať za následok, že strany môžu navrhovať dôkazy a vznášať iné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany aj v odvolacom konaní. V tomto prípade však vzhľadom na právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil (viď nižšie) v tom zmysle, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM je neplatná, nebolo potrebné žiadne ďalšie dokazovanie, a to ani dokazovanie výsluchom žalovanej, ktorého nevykonanie namietal žalobca v odvolaní. Akékoľvek vyjadrenie žalovanej a akékoľvek jej odpovede na prípadné otázky by nemohli nič zmeniť na právnom názore, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM je neplatná pre jej samotný obsah (pre obchádzanie zákona resp. pre rozpor s dobrými mravmi). Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal aj nevykonanie výsluchu žalobcu, toto tvrdenie neobstoí, keďže na pojednávaní dňa 25.8.2022 bol výsluch žalobcu vykonaný (hoci vzhľadom na právne posúdenie veci nebol ani tento výsluch potrebný).

8. To isté platí aj o žalobcom namietanom neoboznámení strán sporu a ich právnych zástupcov s listinami a pripojeným spisom. Jediným podkladom pre rozhodnutie súdu bola v tomto prípade samotná zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, ktorá bola obom stranám známa, preto ju nebolo potrebné oboznamovať (§ 204 CSP, časť za bodkočiarkou). Pre zamietavé rozhodnutie v zásade nebolo potrebné ani dokazovanie samotnou zmluvou, keďže právne posúdenie takejto zmluvy ako neplatnej bolo možné už na základe tvrdenia žalobcu o existencii a obsahu takejto zmluvy ako dôvodu pre ním požadované uloženie povinnosti žalovanej.

9. Napokon, ak žalobca nebol spokojný s vykonaným dokazovaním (ak mal za to, že súd prvej inštancie mal vykonať ďalšie ním navrhované dôkazy), mal možnosť to uviesť v odvolaní ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP a túto možnosť aj využil, keď v odvolaní namietal nevykonanie výsluchu žalobcu a žalovanej. Nevykonanie navrhnutých dôkazov však - keďže je samostatným odvolacím dôvodom - nepredstavuje vadu zmätočnosti ani nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

10. Ak žalobca v odvolaní namietal, že súd neuviedol, v ktorom ustanovení zmluvy mal nájsť odkladaciu podmienku, išlo o nepochopenie argumentácie súdu prvej inštancie. Ten v odôvodnení napadnutého rozsudku neuvádzal, že dohoda medzi žalobcom a žalovaným obsahuje odkladaciu podmienku, ale že dohoda o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, uzavretá ešte počas existencie BSM, by bola v rozpore so zákonom aj v prípade, ak by bola uzatvorená s odkladacou podmienkou.

11. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci, je možné dať za pravdu žalobcovi v tom, že názor o nemožnosti čiastočného vyporiadania BSM dohodou bývalých manželov, sa považuje za prekonaný, a to nielen v českej judikatúre (k tomu smeroval žalobcom predložený rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 5905/2016), ale aj na Slovensku. Čiastočné vyporiadanie BSM dohodou sa v súčasnej súdnej praxi väčšinou pripúšťa, pričom tú časť majetku v BSM, ktorá nebola dohodou vyporiadaná, je možné vyporiadať neskoršou dohodou, alebo ak nebude ďalšia dohoda uzavretá v zákonnej trojročnej lehote ani nebude v tejto lehote podaná žaloba o vyporiadenie BSM, nastúpi fikcia vyporiadania podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Pripustenie čiastočného vyporiadania BSM dohodou však neznamená, že je prípustná aj zmluva o budúcej dohode o (čiastočnom) vyporiadaní BSM.

12. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že uzavretie dohody/zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní BSM v čase, keď BSM nezaniklo ani nebolo zákonným spôsobom zrušené, je v rozpore so zákonom a aj s dobrými mravmi. Je potrebné dať za pravdu žalobcovi v tom, že jeden právny úkon nemôže byť v rozpore s niektorým ustanovením zákona a súčasne toto ustanovenie obchádzať. Obchádzanie zákona totiž v zásade predpokladá, že úkon je formálne v súlade s tým-ktorým zákonným ustanovením (neodporuje výslovnému zneniu tohto ustanovenia), avšak nie je v súlade s jeho podstatou, teda svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. Právny úkon teda nemôže byť v rozpore a súčasne obchádzať to isté zákonné ustanovenie, môže však byť v rozpore s jedným zákonným ustanovením a súčasne obchádzať iné zákonné ustanovenie.

13. Odvolací súd dospel k záveru, že dohoda/zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní BSM uzavretá ešte počas existencie BSM je v priamom rozpore s ustanovením § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka,

podľa ktorého sa vyporiadanie vykonáva až po zániku BSM („ak zanikne...“). Je zrejmé, že k zániku BSM môže dôjsť za zákonom stanovených podmienok aj počas trvania manželstva (tak ako tomu bolo aj v prípade žalobcu a žalovanej), avšak nie je možné vyporiadať také BSM, ktoré ešte nezaniklo. Dohoda o budúcom vyporiadaní, uzavretá ešte počas existencie BSM, je teda v rozpore s ustanovením § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka, avšak súčasne predstavuje obchádzanie zákonom ustanovených modifikácií BSM podľa § 143a ods. 1, ods. 2, § 146 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 2, § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že výpočet možných modifikácií BSM v § 143a Občianskeho zákonníka je taxatívny (tzv. numerus clausus), rovnako ako výpočet dôvodov zániku BSM v § 146 ods. 2, § 148 a § 148a ods. 2, ide o kogentné právne normy (t. j. také, od ktorých nie je možné sa odchýliť ani dohodou strán), v dôsledku čoho nie je prípustná žiadna iná dohoda medzi manželmi týkajúca sa majetku patriaceho do BSM.

14. Doslovným výkladom ustanovenia § 50a Občianskeho zákonníka by síce bolo možné dospieť k záveru, že je možné uzavrieť v zásade akúkoľvek zmluvu o budúcej zmluve (ako to naznačoval žalobca v odvolaní), avšak výklad ustanovení zákona musí byť v súlade nielen s jeho slovným (doslovným) vyjadrením (jazykový výklad), ale každé ustanovenie treba vykladať v kontexte s ostatnými ustanoveniami. Ako bolo uvedené vyššie, zákon presne stanovuje, za akých okolností a podmienok je možné rozšíriť, zúžiť, inak modifikovať alebo zrušiť BSM (numerus clausus). Iné dohody o modifikácii alebo zrušení BSM, než sú upravené v ustanoveniach Občianskeho zákonníka (§ 143a ods. 1, ods. 2, § 146 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 2, § 148a ods. 2), nie je možné uzavrieť. Dohoda o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, uzavretá počas existencie BSM, tento princíp (numerus clausus) obchádza, keďže umožňuje takú modifikáciu stále existujúceho BSM, akú zákon neustanovuje, teda predstavuje obchádzanie zákona (vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré obsahujú taxatívny výpočet možných modifikácií BSM).

15. Napokon nemožno súhlasiť so žalobcom, že by právny úkon nemohol byť súčasne v rozpore so zákonom resp. obchádzať zákon, a súčasne byť v rozpore s dobrými mravmi. Je samozrejme potrebné rozlišovať medzi zákonom ako právnou (a teda štátom aprobovanou a vynucovanou) normou a dobrými mravmi ako súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré nie sú priamo súčasťou zákona, avšak zákon ne odkazuje, a tak im dáva povahu osobitného korektívu konania fyzických a právnických osôb. Tieto dva inštitúty (zákon a dobré mravy) sa však navzájom nevyučujú, práve naopak, v ideálnom prípade by mali byť v zhode. Je pravdou, že ak je nejaký právny úkon v rozpore so zákonom alebo zákon obchádza, nie je už potrebné aplikovať inštitút dobrých mravov, keďže takýto právny úkon je neplatný práve z dôvodu rozporu so zákonom alebo obchádzania zákona. To však neznamená, že súd nemôže poukázať na to, že nejaké konanie nielen obchádza zákon, ale súčasne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda je aj spoločensky neprijateľné.

16. K tomu odvolací súd uvádza, že uzavretie dohody o budúcej dohode o vyporiadaní BSM ešte počas existencie BSM je možné považovať aj za rozporné s dobrými mravmi, keďže takáto dohoda umožňuje podmieňovanie súhlasu s dohodou o modifikácii BSM alebo so zrušením BSM (resp. podmieňovanie návrhu na zrušenie BSM) súhlasom druhej strany s konkrétnym spôsobom budúceho vyporiadania BSM. Takéto (hoci len potenciálne) vynucovanie súhlasu nie je v súlade s dobrými mravmi. Je však potrebné dodať, že toto kritérium je len podporné, podstatný je však rozpor predmetnej dohody o budúcej dohode o vyporiadaní BSM so zákonom. Pre rozpor so zákonom je táto dohoda neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

17. K výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania pred súdom prvej inštancie žalobca v odvolaní neuviedol osobitné odvolacie dôvody. Odvolací súd dospel k záveru, že aj tento výrok je vecne správny, keďže žalovaná bola v konaní pred súdom prvej inštancie plne úspešná a súd správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

19. Vzhľadom na plný úspech žalovanej v odvolacom konaní odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP priznal žalovanej proti neúspešnému žalobcovi (odvolateľovi) nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške účelne vynaložených trov s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).